

Sygn. akt VIII RC 59/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2013r.

Sąd Rejonowy w Oławie VIII Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w S. w składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Placety

Protokolant: Karolina Pilch- Babczyszyn

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2013 roku w Strzelinie

sprawy z powództwa **R. S. (1)**

przeciwko **A. S. (1)**

o podwyższenie alimentów

oddala powództwo;

UZASADNIENIE

Powód R. S. (1) pozwem z dnia 21 stycznia 2013 roku wniósł o podwyższenie alimentów z kwoty 150 złotych miesięcznie do kwoty po 250 złotych miesięcznie od pozwanej A. S. (1), zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Strzelinie z dnia 05 grudnia 2011 roku w sprawie o sygn. III RC 123/11, płatnych do rąk R. S. (1) do 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia którejkolwiek z rat poczynając od dnia 4 stycznia 2013 roku.

W uzasadnieniu żądania pozwu powód wskazał, iż po wydaniu wyroku w powyższej sprawie nastąpiła istotna zmiana w zakresie usprawiedliwionych potrzeb powoda oraz wysokości kosztów jego utrzymania. Nadto, poprawiła się sytuacja materialna matki po przez to, że przestała utrzymywać i finansować młodszego syna K. S., który wyprowadził się do ojca i jest na jego wyłącznym utrzymaniu, nie otrzymując żadnego wsparcia z jej strony. Powód wskazał, iż jego matka inwestuje środki finansowe w remont i upiększanie mieszkania wraz z wymianą jego wyposażenia itp. zakupuje nowa modna odzież i często znaczną ilość zdobytych środków finansowych przeznacza na spotkania towarzyskie i inne przyjemności. Ponadto powód podniósł, iż jego sytuacja finansowa uległa znacznemu pogorszeniu gdyż koszty życia oraz zwiększająca się ilość potrzeb bytowych wymagają większych środków finansowych. Kwota, jaką otrzymuje, co miesiąc od matki tylko w znikomym stopniu wystarcza na realizowanie jego potrzeb. Tylko dzięki pomocy ojca i niewielkich dochodach z prac dorywczych może utrzymywać się na i tak bardzo niskim poziomie życia.

W odpowiedzi na pozew pozwana – A. S. (1) wniosła o oddalenie pozwu o podwyższenie alimentów, ponieważ nie jest w stanie płacić takiej kwoty jaką domaga się powód.(k.6)

W uzasadnieniu pozwana podniosła, że jej sytuacja materialna nie poprawiła się, a wręcz pogorszyła. Pozwana wskazała, iż syn otrzymał stypendium socjalne a pieniądze wydał nie inwestując w siebie i swoje potrzeby między innymi w naukę. Wskazała także, że powód zapisany jest do klasy I Technikum Samochodowego przy (...) w S., ale z obowiązku szkolnego się nie wywiązuje – ma opuszczonych i nieusprawiedliwionych 110 godzin w okresie od 01.09.2012 r.-31.12.2012r. i na I semestr otrzymał ok. 10 ocen niedostatecznych. Zdaniem pozwanej nie zależy mu na edukacji, lecz na alimentach otrzymywanych od niej. Powód nauce nie poświęca czasu i wspólnie z ojcem pracuje dorywczo. Pozwana wskazała, że powód w szkole stwierdził, iż szkoda mu czasu na naukę, bo może w tym czasie zarobić pieniądze.

Powód – R. S. (1), na posiedzeniu sądowym w dniu 25 marca 2013 r. (k.13) wniósł o zasądzenie podwyższonych alimentów kwocie po 250 zł miesięcznie na swoją rzecz począwszy od dnia 1 marca 2013 roku wraz z ustawowymi odsetkami. Powód podniósł, że obecne alimenty nie wystarczają mu na utrzymanie. Wskazał także, iż pozwana nie przyczynia się w inny sposób do jego kosztów utrzymania poza alimentami, nie kupuje mu żywności ani odzieży.

Pozwana – A. S. (1), na posiedzeniu sądowym w dniu 25 marca 2013 roku w sprawie o sygn. VIII RC 59/13 (k.13) wniosła o oddalenie powództwa w całości podnosząc, że trudno jest jej płacić alimenty w wysokości po 150 zł miesięcznie. Wskazała, iż obecnie pracuje na cały etat, jednakże wcześniej miała zmienioną umowę i przez okres 2 miesięcy pracowała na 1/2 etatu. Pozwana nie pobiera żadnych świadczeń z opieki społecznej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny w niniejszej sprawie:

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Strzelinie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 5 grudnia 2011 roku w sprawie o sygn. akt III RC 123/11 zasądzone od pozwanej A. S. (1) alimenty na rzecz małoletniego R. S. (1) w kwocie po 150 zł miesięcznie, poczynając od dnia 21 września 2011 roku płatnych do 10 – go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek raty do rąk A. S. (2), jako ustawowego przedstawiciela małoletniego powoda.

(**dowód** : - wyrok Sądu Rejonowego w Strzelinie z dnia 05.12.2011 r. w sprawie o sygn. III RC 123/11, znajdujący się w aktach sprawy o sygn. III RC 123/11- k.42).

Powód miał wówczas skończone 17 lat, uczęszczał do III klasy Gimnazjum nr 2 w S. i pozostawał pod opieką ojca. Małoletni wówczas powód systematycznie uczęszczał do szkoły. Powód nie chorował przewlekłe i nie wymagał szczególnej diety. Miesięczny średni koszt utrzymania powoda kształtował się na poziomie ok. 400-500 zł. Na usprawiedliwione koszty utrzymania powoda składał się zakup wyżywienia w kwocie 200 zł, zakup środków czystości 50 zł, zakup odzieży i obuwia w kwocie 100 zł, zakup książek i przyborów w wysokości 30 zł a także koszt mieszkania przypadający na małoletniego w wysokości 100 zł miesięcznie.

Przedstawiciel ustawy małoletniego wówczas powoda - A. S. (2) utrzymywał się wówczas z prac dorywczych, z których osiągał dochód w wysokości ok. 800 zł miesięcznie. Ojciec mał. powoda otrzymywał z (...) w S. zasiłek rodzinny na rzecz syna w wysokości 91 złotych miesięcznie. Na koszt utrzymania mieszkania składała się opłata za energię w kwocie 120 zł ,opłata za wodę 30 zł oraz zakup butli gazowej w wysokości 50 zł miesięcznie. Opał na zimę ojciec zdobywał we własnym zakresie.

Matka powoda – A. S. (1) zatrudniona wówczas była na stanowisku sprzedawcy i z tego tytułu otrzymywała wynagrodzenie w kwocie 1386 zł brutto, czyli 1032,24 zł netto. Zamieszkiwała wraz z małoletnimi dziećmi K. S. lat 15 i A. S. (2) lat 13. Pozwana na ich rzecz otrzymywała świadczenie alimentacyjne z funduszu alimentacyjnego w kwocie po 200 zł miesięcznie na każde z dzieci oraz zasiłek rodzinny w kwocie po 91 zł miesięcznie. Pozwana ponosiła wówczas koszty utrzymania mieszkania w wysokości 250 zł za czynsz, 80 zł za gaz i 80 zł za energię. Czynsz za mieszkanie wynosił 370 zł, jednakże pozwana korzystała z dodatku mieszkaniowego w kwocie 170 zł i płaciła tylko 250 zł.

(**dowód** : - przesłuchanie przedstawiciela ustawowego mał. powoda –R. S. –k.40v. znajdujące się w aktach sprawy o sygn. III RC 123/11,

- przesłuchanie pozwanej A. S. –k. 30v. znajdujące się w aktach sprawy o sygn. III RC 123/11).

Obecnie powód R. S. (1) ma 19 lat, uczęszcza do I klasy Technikum nr 1 w S.. Powód na pierwszy semestr na 20 przedmiotów otrzymał 10 ocen niedostatecznych, z których poprawił tylko jedną ocenę. W okresie od dnia 01.09.2012 r. – do dnia 26.03.2013 r. powód opuścił 200 godzin bez usprawiedliwienia. Pomimo zastosowanej gradacji karze strony placówki szkolnej, kilkakrotnych rozmów z uczniem, dyrektorem szkoły, pedagogiem powód nadal nie realizuje obowiązku szkolnego. Jeśli powód realizuje obowiązek szkolny to najczęściej się spóźnia, przychodzi nie przygotowany – brak książek, zeszytów i odrobionych zadań oraz lekceważy nauczycieli prowadzących lekcje i nie wykonuje ich

poleceń, przeszkadza. Powód wykazuje nikłą zainteresowanie swoją sytuacją szkolną i ocenami, jego postawę cechuje bierność. Od września 2013 roku R. S. (1) planuje przenieść się do I klasy szkoły zawodowej celem kontynuowania nauki szkolnej. Swoją miesięczny koszt utrzymania powód ocenia na kwotę ok. 500-600 zł miesięcznie, na co składa się: zakup żywności ok. 300 zł, na zakup środków czystości ok. 100 zł oraz kwotę 300 zł przekazuje ojcu na utrzymanie mieszkania. Powód podejmuje prace dorywcze, z których otrzymuje dochód w wysokości ok. 150 zł miesięcznie. Powód otrzymuje zasiłek rodzinny z opieki społecznej, nie otrzymuje stypendium.

(**dowód** : - przesłuchanie powoda R. S. (1) –k.24v. ;

- pismo Zespołu Szkół (...) w S. z dn. 09.04.13r. –k. 20).

Pozwana A. S. (1) pracuje w sklepie obuwniczym jako sprzedawca za wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 1180 zł netto, z czego potrącana jest kwota w wysokości 55 zł tytułem dodatkowego ubezpieczenia.

Pozwana mieszka wraz z córką A. S. (2), na rzecz której pobiera alimenty z funduszu alimentacyjnego w kwocie 200 zł miesięcznie oraz zasiłek rodzinny w kwocie 106 zł. Na koszt utrzymania mieszkania składa się: opłata za czynsz w wysokości 550 zł, opłata za energię ok. 80 -90 zł i opłata za gaz 50 zł. Pozwana otrzymuje dodatek mieszkaniowy w wysokości ok. 250 zł miesięcznie. Na zakup środków czystości i higienicznych wydatkuje kwotę wysokości ok. 100 zł miesięcznie. Pozwana ma kłopoty z ciśnieniem wobec czego bierze leki których miesięczny koszt wynosi ok. 50 zł. Pozwana A. S. (4) na zakup żywności dla siebie i małoletniej córki przeznaczona kwotę w wysokości ok. 500 zł miesięcznie. Nadto, na zakup odzieży dla córki wydatkuje ok. 150 zł miesięcznie i na zakup obuwia ok. 100 zł miesięcznie.

(**dowód** : - przesłuchanie pozwanej A. S. (1) –k. 25 ;

- umowa o pracę z dnia 01.03.2013 r. . –k. 22).

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, na podstawie zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego powództwo o podwyższenie alimentów nie zasługuje na uwzględnienie i jako takie podlegało oddaleniu.

Podstawą żądania podwyższenia alimentów jest art. 138 k.r. i o., zgodnie z treścią którego, w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Dlatego też, w razie zmiany stosunków zarówno uprawniony jak i zobowiązany mogą żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zmiana stosunków może prowadzić do ustalenia uchylecia obowiązku alimentacyjnego bądź do podwyższenia alimentów lub obniżenia alimentów.

W myśl utrwalonego stanowiska judykatury i piśmiennictwa, zmiana stosunków polegać winna, z jednej strony na zmianie okoliczności, od których zależy wysokość i zakres świadczeń alimentacyjnych, a więc zmiana możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego, a z drugiej strony zmiana usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego. Powyższe wynika z art. 135 k.r. i o., który stanowi, iż zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Podwyższenie alimentów ma miejsce wówczas, gdy zwiększeniu uległy potrzeby uprawnionego albo wzrosły możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego.

Przedmiotem ustaleń Sądu w niniejszej sprawie był zatem fakt, czy po orzeczeniu Sądu Rejonowego w Strzelinie z dnia 5 grudnia 2011 roku w sprawie o sygn. III RC 123/11, określającego wysokość świadczenia alimentacyjnego na rzecz powoda R. S. (1) w kwocie po 150 złotych miesięcznie, nastąpiła istotna zmiana okoliczności usprawiedliwiająca żądanie podwyższenia alimentów. Dlatego też, Sąd przede wszystkim porównał, po pierwsze jak kształtowały się usprawiedliwione potrzeby wówczas małoletniego powoda w dacie poprzedniego ustalenia obowiązku alimentacyjnego, a jak w czasie orzekania w niniejszej sprawie, a po wtóre zaś - porównał możliwości zarobkowe i

majątkowe pozwanej A. S. (1), w dacie ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów oraz w chwili obecnej. Jedynie porównanie stosunków będących podstawą orzeczenia z istniejącymi w chwili wyrokowania w przedmiotowej sprawie może być podstawą ustalenia występowania przesłanki z art. 138 k.r.i.o .

Należy tutaj zauważyć, iż od wydania wyroku w przedmiocie konkretyzacji świadczenia alimentacyjnego na rzecz powoda do chwili wydania orzeczenia w niniejszej sprawie upłynął niewielki okres czasu bo zaledwie 15 miesięcy .

W ocenie Sądu, materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie wskazuje, iż usprawiedliwione potrzeby powoda nie wzrosły na tyle, iż wzrost ten ma charakter owej istotnej zmiany, przemawiającej za uwzględnieniem żądania podwyższenia świadczeń alimentacyjnych od pozwanej. W chwili konkretyzacji obowiązku alimentacyjnego, powód miał skończone 17 lat i uczęszczał do III klasy Gimnazjum nr 2 w S.. Ojciec powoda wówczas utrzymywał się z prac dorywczych w wysokości 800 złotych miesięcznie. Pozwana pracowała jako sprzedawca za miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 1386 zł brutto.

Obecnie powód ma 19 lat i w roku szkolnym 2012/2013 uczęszcza do I klasy Technikum Samochodowego w S.. Na pierwszy semestr otrzymał 10 ocen niedostatecznych i do dnia 9 kwietnia 2013 roku opuścił 200 godzin lekcyjnych bez usprawiedliwienia. Do chwili obecnej poprawił tylko jedną ocenę niedostateczną a w obecnym semestrze jest zagrożony oceną niedostateczną z języka polskiego, wok, matematyki oraz języka niemieckiego. Pomimo zastosowanej gradacji kar przez szkołę oraz kilkukrotnych rozmów z dyrektorem szkoły, pedagogiem nadal nie realizuje obowiązku szkolnego. Postawę powoda cechuje bierność i obojętność. Powód wykazuje nikłe zainteresowanie swoją sytuacją szkolną i ocenami.

Zdaniem Sądu Najwyższego, które Sąd orzekający w pełni podziela: obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka stanowi uszczegółowienie ogólnego obowiązku "troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka" i należytego przygotowania go, odpowiednio do jego uzdolnień, do pracy zawodowej (art. 96 k.r. i o.). Obowiązek ten nie jest ograniczony przez żaden sztywny termin, a w szczególności - przez termin dojścia przez alimentowanego do pełnoletności. Nie jest także związany ze stopniem wykształcenia w tym sensie, że nie ustaje z chwilą osiągnięcia przez alimentowanego określonego stopnia podstawowego lub średniego wykształcenia. Jedyną miarodajną okolicznością, od której zależy trwanie bądź ustanie tego obowiązku, jest to, czy dziecko może utrzymać się samodzielnie, przy czym przyjmuje się, że nie można tego oczekiwać od dziecka małoletniego. Z tej przyczyny w odniesieniu do dzieci, które osiągnęły pełnoletność, brać należy pod uwagę to, czy wykazują chęć dalszej nauki oraz czy osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie nauki. Przeciwnie stanowisko prowadziłoby do zahamowywania, a co najmniej znacznego utrudniania dalszego rozwoju dziecka, a to przez pozbawianie go środków materialnych niezbędnych do kontynuowania nauki po osiągnięciu pełnoletności, pozostawałoby zatem w sprzeczności ze wspomnianym wyżej podstawowym obowiązkiem rodzicielskim. (wyrok Sądu Najwyższego z dn. 14.11.1997, (...), Prok.i Pr.-wkł. 1998/9/28).

Zgodnie z treścią wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 1997 roku ,(IIICKN 257/97, OSNC 1998, Nr 4, poz. 70) przy orzekaniu o obowiązku alimentacyjnym rodziców wobec dzieci, które osiągnęły pełnoletność, brać należy także pod uwagę, czy wykazują one chęć dalszej nauki oraz czy ich osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie przez nie nauki. (także wyrok SN z dn. 24.03.2000r., (...), (...)). Stosownie do treści orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 1998 r. (I CKN 499/97, LEX nr 50545) należyte przygotowanie dziecka do przyszłej pracy zawodowej może także obejmować studia wyższe, jeżeli uzdolnienia dziecka, jego ambicje i wytrwałość okażą się wystarczające do tego, ażeby studia te nie tylko rozpocząć, ale i kontynuować i pomyślnie zakończyć. Zaktualizowany przez podjęcie studiów obowiązek alimentacyjny rodziców może jednakże ustać w razie braku pozytywnych wyników studiów.

Rozstrzygając niniejszą sprawę, Sąd zwrócił uwagę na dwie dość istotne kwestie. Po pierwsze na okoliczność, iż powód pomimo faktu że kontynuuje naukę nie przejawia zainteresowania swoją sytuacją szkolną, nie chodzi systematycznie do szkoły, nie podejmuje działań celem zaliczenia przedmiotów z których otrzymał oceny niedostateczne. Ponadto, zdaniem Sądu, dotychczasowe zachowanie i postawa powoda, bierność i obojętność oraz brak zainteresowania swoją

sytuacją szkolną budzi wątpliwość w rzeczywistą chęć kontynuowania nauki i pomyślnego zakończenia rozpoczętej szkoły.

Po drugie, w ocenie Sądu, uwzględniając zasady doświadczenia życiowego i materiał dowodowy zebrany w niniejszej sprawie, obecne usprawiedliwione koszty utrzymania powoda kształtują się na tym samym poziomie co w dacie ich konkretyzacji w sprawie o sygn.. IIIRC 123/11, tj. na poziomie ok. 500 zł miesięcznie.

Rozstrzygając niniejszą sprawę Sąd również porównał możliwości zarobkowe pozwanej od daty wydania wyroku w grudniu 2013 roku i konkretyzacji świadczenia alimentacyjnego, ze stanem istniejącym w dacie orzekania w niniejszej sprawie. Możliwości zarobkowe i majątkowe osoby zobowiązanej określa się nie według faktycznie osiągniętych dochodów, ale według tego, jakie dochody może osiągnąć zobowiązany do alimentowania przy założeniu, że dokłada wszystkich starań i swoje możliwości zarobkowe w pełni wykorzystuje (uchwała SN z dnia 16.12.1987 r, III CZP 91.86, OSNC 1988/4/42).

W chwili konkretyzacji obowiązku alimentacyjnego w sprawie o alimenty pozwana pracowała jako sprzedawca z miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 1386 zł brutto miesięcznie. Obecnie pozwana nadal pracuje jako sprzedawca z miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 1180 zł. Pozwana zamieszkuje wraz z małoletnią córką i ponosi koszt utrzymania mieszkania w wysokości około 490 złotych miesięcznie oraz koszty zakupu żywności w wysokości ok. 500 zł. Pozwana również płaci na rzecz powoda alimenty w kwocie 150 zł miesięcznie.

Mając na uwadze zgromadzony materiał dowody w niniejszej sprawie, należy przyjąć, iż sytuacja majątkowa pozwanej i jej możliwości zarobkowe od daty poprzedniego wyrokowania nie uległy istotnej zmianie. Obecnie pozwana, w ocenie Sądu wykorzystuje swoje możliwości zarobkowe w pełni poprzez wykonywaną pracę w charakterze sprzedawcy. Po opłaceniu kosztów utrzymania mieszkania oraz kosztów utrzymania siebie i córki a także uiszczeniu alimentów na rzecz powoda w kwocie 150 złotych, pozwanej nie pozostaje do dyspozycji żadna kwota.

Podsumowując, Sąd doszedł do przekonania, iż powództwo o podwyższenie alimentów nie zasługuje na uwzględnienie. Zakres możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanej nie uległ zwiększeniu, a także nie uległy zwiększeniu potrzeby uprawnionego powoda do alimentacji. Należy również pamiętać, że określenie wysokości świadczenia alimentacyjnego na rzecz uprawnionego od zobowiązanego ma na celu zaspokojenie tych podstawowych, elementarnych usprawiedliwionych potrzeb a z drugiej strony nie może doprowadzić do niedostatku osoby zobowiązanej.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 138 k.r.i.o. w związku z art. 135 § 1 k.r.o., orzeczono jak w sentencji.